

- forudsætningsniveauet er for højt
- mangler mulighed for identifikation, fordi synsvinklen ligger hos eksperterne
- at historierne ikke anskueliggøres i tid og rum.

Flere af hovedresultaterne burde med selv beskedne midler let kunne omsættes i en mere forståelig radioavis. Det er påfaldende - og dette er min private fortolkning - at det sker i så beskeden omfang. Er det dovenskab eller arrogance over for lytterne?

Måske fordi Radioavisens kernelyttere er mænd med høj uddannelse og den produceres af mænd, der gerne ville have haft sådan en. Eller sagt med andre ord: Radioavisen ønsker måske slet ikke at blive mere forståelig, men vil hellere være en autoritet, der lyder kvalificeret professionelt og korrekt. Det giver trods alt mere status blandt de overvejende mandlige embedsmænd, eksperter og politikere, som Radioavisens ledelse og medarbejdere omgås til dagligt. Men disse grupper udgør nu engang højst 1-3 % af Radioavisens lyttere!

Ib og Ulla Bondebjerg: *Medier og samfund*. Borgen 1990, 192 s.

Anmeldt af: lektor Birgitte Tufte, Danmarks Lærerhøjskole.

Dette er en undervisningsbog, beregnet til gymnasiet. Den henvender sig også til andre, som interesserer sig for den samfundsmæssige og indholdsmæssige side af 90'ernes massemedier

Bogens anslag er bogdropper-debat, for derfra at diskutere det lødige/underlødige i et historisk perspektiv og i forhold til de unge - og de forandringer i ungdomskulturen, som har fundet sted siden anden verdenskrig. Der lægges særlig vægt på 80'ernes ungdomskultur og dens placering i det generelle kultur- og mediemønster.

Kapitel 2 omhandler de kønsspecifikke forskelle i mediebrug, også hvad angår de unge - såvel på det kvantita-

tive som på det kvalitative plan. Også hvad angår unge og computere har der vist sig at være kønsspecifikke forskelle, påpeger bogens forfattere. I det næste kapitel diskuteres computeren i det pædagogiske arbejde - og det samfunds- og uddannelsesmæssige perspektiv understreges:

"Den funktion informationsteknologien får i uddannelse og socialisering hænger i sidste instans sammen med, hvilket samfund vi ønsker skal udvikles med teknologien. Et mere centralt og demokratisk, hvor den bruges til at sprede viden og magt og give den enkelte større muligheder for selv at søge og bruge informationer, eller et mere centraliseret og hierarkiseret samfund, hvor nogle behersker teknologien kreativt, mens andre blot betjener den".

De følgende to kapitler er af mere teoretisk art og formidler på en klar og pædagogisk måde stof som Freuds teorier om socialisation og jeg-dannelse, narcissisme og hjerneteorier, og ikke mindst diskuteres den traditionelle mediepåvirknings- og forfaldstese, som det bl.a. er formuleret af Neil Postman. Med afsæt i modtageroplevelsen drøftes reklamen som en afspejling af kulturens udvikling og massemediernes øvrige genrer. Den teoretiske gennemgang af "kommunikation" omfatter et kort rids af massemediernes udvikling og hovedtendenserne indenfor massekommunikationsforskningen.

I kapitlerne om TV-institutionsanalyse og TV-genrer behandles det indholdsmæssige - herunder de nye blandingsformer på TV-skærmen. Til at illustrere teorierne om genreblanding, overskridelse og forandring - og som eksempel på "gamle" genrer - omtales en række TV-programmer, eksempelvis nyhedsudsendelser, ungdomsudsendelser, TV-serier, dokumentarprogrammer, musikvideoer m.m.

Kap. 8 og 9 drejer sig om medierne i Danmark og internationalt set - ud fra en økonomisk/samfundsmæssig synsvinkel. I bogens sidste kapitel drøftes "fremtidens mediesamfund" ud

fra en nuanceret holdning til mulige konsekvenser af den udvikling, som finder sted i øjeblikket, og bogens forfattere tager afstand fra det skræmmebillede, som ofte tegnes, når mediernes fremtid er til debat.

Bogen er primært skrevet med henblik på samfundsfag og dansk - men også i forhold til faget film- og TV-kundskab i gymnasiet. At kræve hele bogen læst af gymnasiaster vil nok være en lidt stor mundfuld, men - som der også gøres opmærksom på i forordet - vil den med fordel kunne bruges i dele. Dens force er, at den kobler et indholdsanalytisk og et samfundsmæssigt perspektiv, hvorved den opfylder et behov blandt studerende og undervisere.

At den er brugbar i gymnasiet er der ingen tvivl om, men at den også kan bruges i andre sammenhænge bl.a. af folkeskolelærere i forhold til deres medieundervisning i folkeskolens ældste klasser og som grundbog på Danmarks Lærerhøjskole, er der p.t. et halvt års empiri på. Den vil også være velegnet som grundbog til dele af grunduddannelsen på de højere læreranstalter. I sammenhænge hvor man har brug for at diskutere delemerer er bogen nyttig, fordi den har et overskueligt indeks og en god litteratur- og materialevejledning.

Frands Mortensen, Jørgen Poulsen og Jørgen Stigel (red.): *Mediehåndbogen*, Gyldendal 1990, 392 s., kr. 330,-.

Anmeldt af: Elsebeth Korsgaard, Kolding Amtsgymnasium

Mediehåndbogen er på flere måder et digert værk. Bogen er på 392 sider, og den indeholder et solidt baggrundsmateriale til analyse af massekommunikative tekster og billeder. Den præsenteres som en opslagsbog og lærebog. Dens hoveddel består af et emneordsafsnit, hvor brugeren kan slå op og få en fyldig beskrivelse af et ønsket emne.

I afsnittet gives der en udførlig beskrivelse af ialt 102 emner. De dækker stort set alle former for massekommunikation, fra den traditionelle skrevne presse til de mere avancerede datamedier. Ved at slå op i dette emneafsnit kan man få viden, som kan anvendes på forskellige analyse-niveauer. Man kan hente forklaringer til analyse af den enkelte medietekst (f.eks. reportagen og kommentaren), man kan få beskrivelser af medietyper (f.eks. sensationsavis og TV 2), og man kan få oplysninger til brug ved institutions- og organisationsanalyser (f.eks. International regulering af radio og TV og DR). Dette er blot eksempler, der skal illustrere bogens bredde og fleksibilitet.

Ser man nærmere på enkelte emneord, får man dokumentation for, at bogen også er brugbar som lærebog. Mange af emneordsbeskrivelserne er omfattende, og som eksempel kan nævnes, at man får syv sider stof om Danmarks Radio. Opslaget omfatter DR's historie, produktion, styrelse og begreber som alsidighed og neutralitet. Emner af medieteoretisk karakter behandles bl.a. under opslaget "Forståelsesformer og reception". Her kan man læse om forholdet mellem mediebudskabet og modtageren, og her findes bl.a. en omtale af receptionsteorien.

I bogens indledning gives der et eksempel på, hvorledes man i undervisningssammenhænge kan anvende bogen på flere analyseniveauer. Det er et afsnit, der kort præciserer, hvilke elementer, der bør medtænkes i enhver medieanalyse. Her gives et godt bud på, hvad der er det særlige ved en massekommunikativ tekst til forskel fra f.eks. en skønlitterær tekst. Afsnittet kan anvendes som introduktionstekst til arbejdet med massekommunikation i en klasse. Men også mange undervisere kan med udbytte læse dette afsnit, inden de skal tilrettelægge et undervisningsforløb.

Bagerst i bogen findes en del statistisk materiale om oplagstal og medieforbrug m.m. Endelig indeholder bogen et afsnit om mediernes udvikling i